

στο μικροσκόπιο...



Αισθήματα έλξης και αποστροφής

Του ΗΡΑΚΛΗ ΠΟΛΕΜΑΡΧΑΚΙ,
καθηγητή στο Πανεπιστήμιο
Warwick της Βρετανίας

Αν η πρόθεση ψήφου που αναφέρουν οι δημοσκοπήσεις αποδειχθεί ακριβής, ο Μπάρακ Ομπάμα θα είναι, και με διαφορά, νικητής των προεδρικών εκλογών στην Αμερική σήμερα Τρίτη, 4 Νοεμβρίου. Η σημασία και ο συμβολισμός μιας τέτοιας νίκης δεν μπορούν να υπερεκτιμηθούν. Θα είναι μια επιλογή υπέρβασης, θάρρους και αισιοδοξίας, σε μια περίοδο φόβου και εσωστρέφειας.

Υπάρχουν λόγοι να είναι κανείς σκεπτικός όσον αφορά τις δημοσκοπήσεις. Έχει αναφερθεί επανειλημμένα το προηγούμενο του Τομ Μπράντλεϊ, αφροαμερικανού δημάρχου του Λος Άντζελες, ο οποίος, το 1982, απέτυχε στην προσπάθειά του να εκλεγεί κυβερνήτης της Καλιφόρνιας, παρά το προβάδισμα που απολάμβανε στις δημοσκοπήσεις μέχρι την τελευταία στιγμή. Η ανωνυμία της κάλπης επέτρεψε, σύμφωνα με αναλύσεις, να εκφραστεί ο (λανθάνων) ρατσισμός μιας μερίδας των ψηφοφόρων στερώντας τη νίκη από τον Μπράντλεϊ. Αυτό τον κίνδυνο διατρέχει και ο Ομπάμα.

Από την άλλη πλευρά, ίσως τον προστατεύσει η κρίση που διανύει η α-

μερικανική οικονομία: όπως εύστοχα παρατηρήθηκε, «δεν έχουμε σήμερα την πολυτέλεια να είμαστε ρατσιστές». Υπάρχει, όμως, και ένας δεύτερος λόγος να αμφισβητηθούν οι δημοσκοπήσεις. Τελευταία φορά που νικητής στις προεδρικές εκλογές αναδείχθηκε υποψήφιος προερχόμενος από τη Γερουσία, χωρίς, δηλαδή, εκτελεστική εμπειρία, ήταν οι εκλογές του 1960, που έφεραν στην προεδρία τον Τζον Κένεντι. Από τότε οι νικητές ήταν πάντα υποψήφιοι που είχαν να επιδείξουν κυβερνητικό έργο, σε ομοσπονδιακό ή (συνήθεστερα) σε πολιτειακό επίπεδο. Οι φετινές εκλογές, με υποψήφιους που προέρχονται και οι δύο από τη Γερουσία, δεν έχουν πρόσφατο προηγούμενο, και ο Ομπάμα ίσως θεωρηθεί λιγότερο έμπειρος, καθοριστικό σε περίοδο κρίσης.

Ο Τζον Μείναρντ Κέινς (ιδιαίτερα δημοφιλής αυτό τον καιρό) έλεγε ότι δύο διαφορετικά αισθήματα οδηγούν τους ψηφοφόρους στην επιλογή μεταξύ κομμάτων ή υποψηφίων: αισθήματα έλξης και αισθήματα αποστροφής.

Το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα, είτε του Μπους είτε του Μακέιν, προκαλεί τώρα αίσθημα αποστροφής σε ένα μεγάλο ποσοστό των ψηφοφόρων.

Ο Τζορτζ Μπους απέτυχε ως πρόεδρος. Απέτυχε να οδηγήσει τη χώρα

και την κοινωνία να ξεπεράσουν το πλήγμα της 11ης Σεπτεμβρίου χωρίς φόβο, και με τη σιγουριά ότι κατανόηση δεν σημαίνει αδυναμία, ότι προστασία της διεθνούς έννομης τάξης απαιτεί προστασία των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων όλων, χωρίς εξαιρέσεις και συμβιβασμούς.

Καταρράκωσε τη διεθνή εικόνα της χώρας. Και απέτυχε στην οικονομική του πολιτική: αν η κρίση οφείλεται σε ένα μεγάλο βαθμό σε επιλογές των προκατόχων του, στην απορρύθμιση των αγορών επί προεδρίας Ρέιγκαν και Κλίντον, ο υπέρογκος εξωτερικός δανεισμός επί Μπους δεν είναι αμέτοχος ευθυνών για την πιστωτική κατάρρευση που βιώνουμε.

Ο Μακέιν προσπάθησε να χτίσει το προφίλ του πολιτικού αρχόν, του «μάβερικ»: ο Σάμουελ Μάβερικ, από το Τέξας, αρνήθηκε, στα τέλη του 19ου αιώνα, να σημαδέψει τα ζώα του, και, από τότε, ο όρος χαρακτηρίζει άτομα με αρχές και ανεξαρτησία. Δυστυχώς όμως γι' αυτόν, ο Μακέιν, αποδείχτηκε πολιτικός αρχόν χωρίς αρχές. Και η ανεύθυνη αν όχι κυνική επιλογή της Σάρας Πέιλιν διέλυσε όποιες ελπίδες μπορούσε κανείς να διατηρεί...

Ο Ομπάμα εμπνέει. Το ριζοσπαστικό μήνυμά είναι η παρουσία του: συμβολίζει τη διάχυση των ευκαιριών, υποδηλώνει την αλλαγή γενεών και βάζει τέλος στο αίσχος των φυλετικών διακρίσεων. Μιλάει για αλλαγή και ελπίδα. Θέλει να συμφιλιώσει και όχι να φέρει σε αντιπαράθεση κοινωνικές και οικονομικές ομάδες.

Ο συναινετικός του λόγος δεν είναι σαφής ή προτασιακός. Η Χίλαρι Κλίντον προσπάθησε να εμπνεύσει με λόγο συγκεκριμένο και προγραμματικό και απέτυχε. Ίσως γιατί, όπως και ο Μακέιν, δεν μπορεί να απαλλαγεί από το βάρος του Μπους, η Χίλαρι δεν μπορεί να διαχωρίσει τη θέση της από ένα μέρος τουλάχιστον του κατεστημένου της Ουάσιγκτον. Ο Ομπάμα δεν αναλύει μέτρα πολιτικής. Όταν το επεχείρησε, όπως στην περίπτωση του συστήματος ιατρικής περίθαλψης, η διαφοροποίησή του ήταν οριακή.

Στην περίπτωση της χρηματοπιστωτικής κρίσης έδειξε, απλά, ψυχραιμία. Αλλά πείθει ότι διαθέτει την αναλυτική ικανότητα και την έλλειψη δογματισμού, προκαταλήψεων και (ίσως πιο σημαντικό) εξαρτήσεων που απαιτεί η αποτελεσματική αντιμετώπιση δύσκολων προβλημάτων.



Οι Δημοκρατικοί δίνουν τη μάχη κατά της νοθείας

Της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΠΑΝΤΖΟΥ

Οι προεδρικές του 2008 προβλέπεται να έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στην αμερικανική ιστορία. Στο εκλογικό σώμα, που αποτελείτο κυρίως από λευκούς, μεσήλικες και ανώτερης μόρφωσης ψηφοφόρους, προστέθηκαν εκατομμύρια νέοι, που στην πλειονότητά τους ανήκουν σε μειονότητες και στα χαμηλότερα οικονομικά στρώματα, τα οποία ψηφίζουν υπέρ των Δημοκρατικών.

Το 2000 η Φλόριδα εξέλεξε Μπους με νοθεία. Οι Ρεπουμπλικανοί σήμερα προσπαθούν να αποκλείσουν τους άστεγους από τις κάλπες.

Η οργή των Ρεπουμπλικανών είναι τόσο μεγάλη ώστε χαρακτηρίσαν την ACORN (Ένωση Κοινοτικών Οργανώσεων για Αμεση Μεταρρύθμιση), η οποία κινητοποιήθηκε και ενέγραψε 1,3 εκατ. στους εκλογικούς καταλόγους, ως «σχεδόν εγκληματική οργάνωση». Με τη λέξη «νοθεία» στην ημερήσια διάταξη οι Ρεπουμπλικανοί επιδιώκουν τη διαγραφή

από τους καταλόγους εκατομμυρίων ψηφοφόρων και οι Δημοκρατικοί επιμένουν στην κατοχύρωση του εκλογικού δικαιώματος πλήθους αποκλεισμένων πολιτών.

Με προσφυγές στα δικαστήρια και με κινητοποίηση χιλιάδων δικηγόρων επιχειρείται να αποτραπεί να κριθούν οι εκλογές από αδιαφανείς μεθοδεύσεις και νοθεία.

Αυτόν τον κίνδυνο καταγγέλλουν δύο έγκριτοι αναλυτές, ο Ρόμπερτ Κένεντι τζούνιορ, νομικός και γιος του προέδρου Ρόμπερτ Κένεντι, και ο δημοσιογράφος του BBC Γκρεγκ Πάλαστ, που στο περιοδικό «Rolling Stone», αποκαλύπτουν πώς το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα εφαρμόζει ένα πρόγραμμα συστηματικού αποκλεισμού μη αρεστών ψηφοφόρων.

Ο νέος εκλογικός νόμος απαιτεί από τους ψηφοφόρους να προσκομίσουν έγγραφα που πιστοποιούν την ταυτότητά τους. Η διασταύρωση γίνεται με βάση στοιχεία της Κοινωνικής Ασφάλισης ή άλλες βάσεις δεδομένων κι αν κάποια από τα στοιχεία δεν συ-

μπίπτουν, ο πολίτης διαγράφεται από τους καταλόγους.

Οι Κένεντι και Πλαστ καταγγέλλουν ότι φέτος έχουν αποκλειστεί 10 εκατ. επειδή χρησιμοποιήθηκαν αμφισβητούμενες λίστες ταυτοποίησης. Και θυμίζουν πως αν η τεχνική του «caging» (του αποκλεισμού όσων δεν τους επιδόθηκαν ταχυδρομικά γράμματα των αρμόδιων επιτροπών) απέκλεισε 1,1 εκατ. το 2004, φέτος έχει αποκλείσει 2,7 εκατ. ψηφοφόρους.

Στο Νέο Μεξικό ένας στους εννέα Δημοκρατικούς ψηφοφόρους έχει αποκλειστεί, ενώ στο Κολοράντο έχει διαγραφεί ένας στους 6 από τους εκλογικούς καταλόγους.

Στο Οχάιο, οι Δημοκρατικοί με δικαστική απόφαση πέτυχαν να μην διαγραφούν από τους καταλόγους -όπως ζητούσαν οι Ρεπουμπλικανοί- 200.000 από τους 660.000 νέους ψηφοφόρους, πολλοί από τους οποίους έχασαν τα υποθηκευμένα σπίτια τους και δεν μπορούσε να ταυτοποιηθεί η διεύθυνση κατοικίας!

* Το ίδιο στο Μίσιγκαν όπου οι Ρεπουμπλικανοί επι-

χειρούν να διαγράψουν χιλιάδες πολίτες, στη βάση της διασταύρωσης στοιχείων με ομοσπονδιακό κατάλογο που έχει περιέχει λαθεμένα στοιχεία.

Στην κρίσιμη πολιτεία της Φλόριδας, όπου οι Δημοκρατικοί έχουν κατεβάσει 5.000 δικηγόρους, ο νόμος της ταυτοποίησης για 375.000 νέους εγγεγραμμένους εκτιμάται ότι θα αφήσει εκτός ψηφοφορίας τεράστιο ποσοστό.

Σε αυτή τη μάχη προστίθενται και οι φόβοι μήπως κάποιος ιός, ένα μπλακ άουτ ή η σκόπιμη παραποίηση των δεδομένων του συστήματος ηλεκτρονικής ψηφοφορίας αλλοιώσει το αποτέλεσμα.

Αν κάποιοι θεωρούν ακραίο το σενάριο της διαδικτυακής εφημερίδας Prison Planet.org, ότι χάκερ θα παρεμβούν στην ηλεκτρονική ψηφοφορία για να αλλάξουν τα αποτελέσματα υπέρ του Μακέιν, πολλοί ανησυχούν με έκθεση του Κέντρου Μπρέναν του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης.

Σε αυτήν χαρακτηρίζονται

ως «χαμηλής ποιότητας» τα συστήματα ηλεκτρονικής ψηφοφορίας διαφόρων Πολιτειών, όπως οι κρίσιμες Βιρτζίνια και Κολοράντο, καθώς «χωρίς σχολαστικό έλεγχο είναι πολύ εύκολο να χάνονται κάθε φορά 100-200 ψήφοι».

Το 2004 πολίτες κατήγγειλαν ότι ψήφιζαν Κέρι, αλλά οι μηχανές κατέγραφαν Μπους. Οι υπολογιστές της Β. Καρολίνας δεν κατέγραφαν περίπου 4.500 ψήφους. Μηδαμινό ποσοστό στο σύνολο, αλλά καθοριστικό για την εκλογή του προέδρου από Σώμα Εκλεκτόρων. Το είδαμε το 2000, όταν ο Μπους κατέκτησε την προεδρία χάρη στους 25 εκλέκτορες της Φλόριδας, όπου επιβλήθηκε του Αλ Γκορ με 537 ψήφους, εν μέσω καταγγελιών.

Η μάχη, λοιπόν, κορυφώνεται για να αποφευχθεί παρόμοια κατάληξη και για να διαψευστούν πολιτικοί σαν τον Ρεπουμπλικανό επικοινωνιολόγο Στέφεν Σπύναμου, που υποστηρίζει ότι ο «Μακέιν θα παρουσιάσει ανάκαμψη που θα τον στέψει νικητή με ποσοστό 51,2%».